VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVI. évfolyam, 4902. szám

4 oldal, 20 bani

Szombat, 1960. december 10.

A JÖVŐ ÉVRE TERMEL

A TEXTILIPAR

Textiliparunk 23 nappal a határidő előtt teljesitette évi össztermelési tervét. A számitások értelmében a textilmunkások az év végéig 8.500.000 négyzetméter pamut-, gyapju-, selyemkelmét, len- és kenderanyagot, valamint jelentős mennyiségü készruhát adnak terven felül.

A lakosság növekvő igényeinek megfelelő termékek előállitásáért folyó versenyben kitünő eredményeket értek el a választék gazdagitása és a minőség megjavitása terén. Az idén szintetikus szálból 2.150.000 négyzetméterrel több kelmét és 1.347.000-rel több kötöttárut termeltek, mint az elmult évben. Ezenkivül szintetikus szálból készült uj kötöttáruk, változatos szinü és mintáju kelmék, szőrmeutánzatok, fehérnemü, szintetikus szálból készült bolyhos kötöttáruk és más cikkek gyártását kezdték meg.

Annak eredményeként, hogy a textiliparban nagy gondot forditanak a vállalatok müszaki szinvonalának emelésére, mint az önköltség csökkentésének fontos eszközére, számos szövődét, fonodát és készruhagyárat uj felszerelésekkel láttak el. Az uj gépek között vannak: fonó- és kártológépek, simitóhengerek, szövő-tekercselő gépek és más gépek, amelyek jórészt hazai gyártmányok. Ezenkivül számos régi felszerelést korszerüsitettek.

A textilipar ujrafelszerelése és korszerüsitése, uj ipari egységek épitése, a nyersanyagalap állandó bővitése lehetőséget nyujt a hatéves terv első évét szép eredményekkel záró textilipari munkaközösségeknek ahhoz, hogy — a terv előirásai szerint — jövőre 17 százalékkal haladják tul a szövöttanyagok termelését, 30 százalékkal a kötöttárukét és 17 százalékkal a készruhákét.

(Agerpres)

Kollektív gazdaságaink fejlődésének alapja — a jó tervszerűsítés

NAPIRENDEN

Még néhány hét és itt az ujesztendő. Mint ahogy ez szokás, az év végén minden üzemben, vállalatban, állami gazdaságban, GTA-nál, a kollektiv gazdaságokban évvégi mérleget készitenek, amely tükrözi, hogy az illető egység hogyan teljesitette tervfeladatát, milyen volt a jövedelem, hol voltak hibák.

Rajonunk kollektiv gazdaságaiban ezekben a napokban készitik elő az évvégi beszámolókat, amelyeket a nagygyüléseken vitatnak majd meg. De ugyanakkor készülnek már az 1961-es év részletes tervei is, amelyeket szintén a nagygyüléseken vitatnak meg és hagynak jóvá.

Pártunk nagy feladatokat jelölt meg a mezőgazdaság tovább fejlesztésére. 1961-ben normális időjárási feltételek között 1960-hoz viszonyitva mezőgazdaságunk termelése 19 százalékkal fejlődik. Pártunk és kormányunk a jövő évben mintegy 4 milliárd lej beruházást fordit a mezőgazdaság tovább fejlesztésére. Több, mint 12 ezer traktorral, 15 ezer vetőgéppel, 6 ezer kombájnnal és sok más géppel növekszik a mezőgazdaság gépállománya s mintegy 450 ezer tonna mütrágyát kap a mezőgazdaság.

Kollektiv gazdaságainkban meg van minden lehetőség arra, hogy hozzájáruljanak a mezőgazdasági termelés növeléséhez. E feladatok megvalositására azonban szükséges, hogy minden gazdaságban olyan tervet készitsenek, amely lehetővé teszi a megnövekedett feladatok teljesitését. A terveknek mozgósitólag kell hatniok valamenynyi kollektivistára.

Rajonunk kollektiv gazdaságai, a párt és néptanácsi szervek, a szakemberek, állandó támogatásával megfelelő tapasztalatot gyüjtöttek már a jó tervek elkészitéséhez. A legtöbb helyen a tervek készitésénél bevonták az élen járó kollektivistákat, brigád- és csoport-felelősöket és a mezőgazdasági szakembereket. Ebben az évben a kisiratosi, a szentmártoni, iratosi, fakerti, majláti és más gazdaságokban a tervkészités alkalmával figyelembe vették az állami érdekeket, a közös érdekeket, valamint a kollektivisták egyéni érdekeit.

A jó tervszerüsités és az intézkedési tervek alapos kidolgozása folytán a kedvezőtlen időjárás ellenére is a kisiratosi kollektiv gazdaságban buzából 2287 kiló hektáronkénti átlagot takaritottak be; a szentmártoni kollektiv gazdaságban 4664 kiló hektáronkénti csöveskukoricát gyüjtöttek be. Miért? Azért, mert a tervben megjelölték azt is, milyen agrotechnikai müveleteket végezzenek a tervben megjelölt hektárhozamok eléréséhez. A kisiratosi kollektiv gazdaságban az állatállomány fejlesztésének tervében előirányozták a szükséges takarmányalap biztositását és az állatok elszállásolásához szükséges épületek emelését. A terv állandó nyomon követése lehetővé tette, hogy ebben a gazdaságban kimagasló eredményeket érjenek el az állatok hozamának növelésében. Több gazdaságban azonban tavaly a tervszerüsitést felületesen végezték. Nem mindenütt dolgozták ki azokat a müszaki-szervezési intézkedéseket, amelyeknek gyakorlatba ültetésével hozzájárultak volna a terméshozamok növeléséhez, az állatállomány fejlesztéséhez és az állatok hozamának növeléséhez. Nem mindenütt forditottak elegendő figyelmet arra, hogy a legnagyobb körültekintéssel és alapossággal végezzék a munkanapok tervszerüsitését, vagy ha azt jól végezték, nem követték állandóan nyomon azok felhasználását s nem hoztak idejében határozott intézkedést ha a gazdaság különböző ágában tullépték az előirányzott munkanapokat. Ez történt a pankotai, kürtösi, világosi, majláti stb. gazdaságokban. Helytelen módszer volt az is, hogy néhány gazdaságban olyan hektáronkénti terméshozamokat irányoztak elő, amelyeknek biztositására nem volt lehetőség.

Az elmult évek hiányosságaiból tanulva nagy körültekintéssel és alapossággal kell elkészíteni az 1961-es évi tervet. Ezért a községi néptanácsok, a mezőgazdasági szakemberek, a pártalapszervezetek vezetésével és irányitásával, nyujtsanak segitséget a kollektiv gazdaságok vezetőtanácsainak a tervek alapos elkészitéséhez. Olyan tervet kell készíteni, amely a lehetőségeken alapszik, amely hozzájárul a kollektiv gazdaságok gyorsütemü fejlődéséhez.

A kollektiv gazdaságban ezt a feladatot ugy teljesithetik, ha a tervkészités alkalmával megjelölik minden brigád és csoport számára is a feladatokat. A jó terv elkészitéséhez szükséges, hogy minél nagyobb számu élen járó, tapasztalt kollektivistát vonjanak be a munkába. A terv mutatószámait, a célkitüzéseket elsősorban meg kell vitatni a gazdaságok brigádjaiban és csoportjaiban, s csak ezután kell a nagygyülés elé terjeszteni jóváhagyás végett.

Az alapos terv kollektiv gazdaságaink jövő évi fejlődését biztositja. Kollektiv gazdaságainkban ugy kell végezni a jövő évi tervkészitést, hogy az hozzájárulljon a párt által megjelölt feladatok teljesitéséhez, a közvagyon állandó növeléséhez és a kollektivisták életszinvonalának emelkedéséhez.

A december 30 gyárban dolgozik Stana Elisabeta felvetőnő. Tervét átlagosan 13 százalékkal haladja tul és jóminőségü munkát végez. Ezért munkatársai megbecsülik.

Képünkön Stana Elisabeta egy elszakadt fonalat köt össze.

Lapunk harmadik oldalán

★ „A kommunista- és munkáspártok harci zászlaja" — A moszkvai Nyilatkozat világvisszhangja

★ A kongói kérdés vitája a Biztonsági Tanácsban

★ Az ENSz-közgyülés plenáris ülése

★ Az amerikai imperialisták nyiltan beavatkoznak Laosz ügyeibe

Növelik a megtakarítások értékét

A Teba gyár munkaközössége már régen bekapcsolódott a takarékossági mozgalomba. Mindig arra törekednek, hogy a technológiai folyamatok javitásával, ujitások és ésszerüsitések alkalmazásával, kisgépesitésekkel növeljék a termelést és a megtakaritások értékét.

Őszi Béla technikus, Sebestyén János a csévéző osztály mestere és Miklós Sámuel lakatos kisérleteket végeztek a hulladékok csökkentése érdekében. Rájöttek arra, hogy ha a vakcséve végére gumidugót helyeznek jelentős eredményt érnek el: a szövők a csévéről csaknem teljes egészében felhasználhatják a fonalat. Eddig 30 gépre terjesztették ki ezt az eljárást és a tapasztalat azt bizonyitja, hogy bevált. A hulladék ezáltal mintegy 80—85 százalékkal csökkent.

Sipos Antal
levelező

A Dózsa György bútorgyár

Az IPROFIL-Dózsa György butorgyár dolgozói számára a tegnapi nap ünnepet jelentett: az üzem teljesitette 1960. évi tervét. A szorgalmas munkaközösség a pártalapszervezet irányitásával, valamint a szakszervezeti és IMSz bizottság segitségével eleget tett ez évi feladatának és tegnap büszkén jelenthette az örömteli hirt. Ugyancsak tegnapig 105 százalékban teljesitették szekrénygyártási terviket.

A dolgozók lelkesedése a hónapról-hónapra elért kiváló termelési eredményekben nyilvánult meg. Igy aztán 22 nappal határidő előtt megvalósitották évi terviket.

Egész évi fáradtságos munkájukért külön dicséretet érdemelnek az Albert László, Genzinger Vilmos, Lipták János, Turkovits Béla vezette brigádok tagjai, akik az eltelt időszakban jelentősen hozzájárultak a munkatermelékenység növekedéséhez és jó minőségü munkát végeztek. Helytállásukkal bebizonyitották, hogy a szocializmus épitését tudásuk legjavával szolgálják.

Az idei eredmények ujabb lelkes tevékenységre ösztönzik munkaközösségünket. Üzemünk dolgozói vállalták, hogy 1961-ben az össztermelési és az árutermelési terv értékét egy-egy millió lejjel haladják tul. Az 1960-ban elért sikerek biztositékát képezik annak, hogy vállalásuknak eleget is tesznek.

Seracu D. Ioan, levelező

A Vörös Trikó gyárban

A legnagyobb örömök közé tartozik a jólvégzett munka tudata... Az öröm és a boldogság tükröződött az arcokon, amikor a Vörös Trikó-gyár udvarán összesereglett közel 1.500 munkás, mérnök, technikus és tisztviselő előtt Farkas Márton elvtárs, az üzem igazgatója ismertette a nagy termelési sikert. A gyár dolgozói ugyanis évi tervük mutatószámait határidő előtt teljesitették. A felcsattanó tapsvihar, amely a bejelentést követte, azt is jelezte, hogy a gyár dolgozói vállalják a további jó munkát. Mert a jó eredmények további megvalósitásokra, ujabb termelési győzelmekre köteleznek.

★

Mi is történt azon a gyönyörü verőfényes decemberi koradélutánon a Vörös Trikó-gyár udvarán? Heisler Erzsébet elvtársnő, a gyári alapszervezet titkárának helyettese bejelentette: az igazgató elvtárs az elért eredményeket kivánja ismertetni a gyár dolgozóival. Rövid, de annál átfogóbb jelentésében Farkas Márton igazgató rámutatott arra, hogy a darabszám tervét november 24-én, az értéktervet december 8-án, az árutervet pedig december 9-én, pénteken megvalósitották és már az 1961-es tervfeladatokon dolgoznak. Kitünt, hogy 6,188.000 lej értékü árut termeltek terven felül, 1,417.000 lej megtakaritást értek el ugyancsak terven felül. A jövedelmezőség tervét 1,514.000 lejjel haladták tul. A munka termelékenységénél az előirányzattal szemben 1,79 százalékos növekedést értek el.

★

A lelkeshangulatu gyülés után Farkas Márton elvtársat megkértük, foglalja össze röviden a termelési siker legfőbb tényezőit. Az igazgató elvtárs véleménye szerint a nagy termelési sikereket elsősorban az segitette elő, hogy a Vörös Trikó-gyár munkaközössége óriási lelkesedéssel dolgozik a III. pártkongresszus célkitüzéseiből reáháruló feladatok teljesitéséért; másodsorban pedig az segitette elő a termelési sikert, hogy minden tervezett müszaki-szervezési intézkedést határidőre végrehajtottak.

★

A Vörös Trikó-gyár dolgozóinak 19 százalékkal nagyobb tervfeladatot kell megoldaniok 1961-ben. Örvendetes tény, hogy máris sikerült elérniök a jövő év januárjára megállapitott termelési szintet. Hisszük: ez is biztositéka annak, hogy a megnagyobbodott tervfeladatok maradéktalanul is megvalósulnak.

Zimándközi tudósítás

A zimándközi kollektiv gazdaságban az elmult napokban tartották meg az évvégi zárszámadást. Most került sor a járandóság kiosztására. A kollektivisták egész évben szorgalmasan dolgoztak s igy a következő javadalmazásban részesülnek: munkanapegységenként 9 lejt, 3,20 kiló buzát, 3,5 kiló csöveskukoricát, 0,70 kiló árpát és más terményeket kapnak. Meg kell emlitenünk még azt is, hogy a jövő év első hónapjában, az idén végzett munkanapegységekre, még pénzt osztanak.

Ide tartozik az is, hogy minden száz munkanapegység után 8,5 kiló cukrot osztanak.

Azok a kollektivisták, akik egész évben rendszeresen részt vettek a gazdaság különböző munkálatalban, bőséges javadalmazásban részesülnek. Murányi Pál például másodmagával 586 munkanapegységet teljesitett ebben az évben, Gáll József, szintén másodmagával 683 munkanapegységet, Konti János 574 munkanapegységet, Gyüre István pedig, harmadmagával 734 munkanapegységet végzett december elsejéig.

Ezek csak kiragadott példák, a kollektiv gazdaság tagjainak nagy többsége többszáz munkanapegységet teljesitett ebben az évben s igy a zárszámadás alkalmával jelentős pénzösszeget és nagymennyiségü terményt kapott.

Egy élenjáró esztergályos tapasztalatai

A Ranghet szerszámgépgyár dolgozói éppen ugy, mint az év első tiz hónapjában, novemberben is szép eredményeket értek el. Ezt a következő számadatok bizonyitják: novemberben az össztermelési tervet 100,79 százalékban, az árutermelési tervet pedig 109,53 százalékban teljesitették. Ehhez nagy mértékben hozzájárult az is, hogy a dolgozók figyelmet forditottak az előirányzatok teljesitésére és tulteljesitésére, valamint a selejtmentes, jóminőségü munkára. Számos dolgozó tünt ki a munkában: az esztergályosok közül Schmidt István 168 százalékban valósitotta meg normáját, Nicoara Teodor marós 121 százalékban teljesitette előirányzatát. Nagy Imre fogaskerék marós jóminőségü munkát végzett és 12 százalékkal haladta tul normáját. Kárpáti Vilmos pedig jóminőségü szerszámokkal járult hozzá a gyár termelési eredményeihez.

Felkeresztük munkahelyén Schmidt István elvtársat, aki a gyár legjobb esztergályosai közé tartozik és a legszebb havi teljesitménnyel tünt ki. A gépek morajával telitett részlegen áthaladva eljutottunk ahhoz a géphez, ahol Schmidt István dolgozik. Gyors kézmozdulattal ujabb elötolásban állitotta be az esztergakést. Megkértük Schmidt elvtársat, hogy mondja el néhány szóval, miként ért el az elmult hónapban ilyen szép eredményt.

— Hogyan szervezte meg munkahelyét? — kérdeztük az élenjáró esztergályostól.

— Az előzőleg odaszállitott megmunkálandó munkadarabokat sürgősségi sorrendben helyezem el és olyan késeket készitek elő, amelyekkel a kiadott munkát pontosan és gyorsan elvégezhetem. Miután a jól megélezett késeket a megmunkálással azonos sorrendben helyezem el, átnézem gépemet, hogy jól müködik-e? Ezután kezdem meg napi munkámat.

— Hogyan alkalmazza a gyorsvágást?

— Köztudomásu, hogy a gyorsfémvágás eredménye nagymértékben függ nemcsak a kés minőségétől, hanem annak elezésétől és a késtartóba való elhelyezésétől is. Én például igen fontosnak tartom azt is, hogy előzetesen kiszámitsam: milyen fordulattal és milyen előtolással dolgozzam a különféle munkálatok elvégzésekor. A figyelmes munka és a gyors kézmozdulat is döntő hatással van a mennyiség és minőség emelésére.

Igy sikerült tehát Schmidt elvtársnak jelentékeny mértékben hozzájárulnia az üzemi terv sikeres teljesitéséhez és tulszárnyalásához.

Török József

Rajonunk kollektiv gazdaságaiban

Tisa Nouă

A nyár folyamán a Tisa Noua-i kollektiv gazdaságban nagyarányu épitkezéseket kezdtek. A közelmultban a következő gazdasági épületek készültek el: fiaztató 24 anyaseres számára, baromfiól 3000 szárnyas és egy szarvasmarha istálló 50 állat befogadására. Szorgalmas, odaadó munkát végzett a Chambre Márton vezette épitőcsoport, amelynek tagjai nemcsak a feladatok idejében való elvégzésére törekedtek, hanem arra is, hogy minél olcsóbbá tegyék az épitkezéseket.

Iratos

Az iratosi kollektiv gazdaságban ebben az évben megszervezték a komplex-brigádokat. Igy eredményesebben lehet dolgozni. A Tirnovan Traian által vezetett 2. számu komplex-brigád hektáronként 1999 kiló buzát, 4600 kiló csöveskukoricát, több mint 2 vagon cukorrépát, 1900 kiló napraforgót, 40.000 kiló kukorica silót takaritott be. A komplex-brigád eredményeihez nagyban hozzájárult az is, hogy a gazdaságban dolgozó traktoros brigád tagjai valamennyien kollektivisták. Feladataik teljesitése alkalmával nagy figyelmet forditottak arra, hogy hozzájáruljanak a hektáronkénti terméshozam növeléséhez. Dicséretet érdemelnek Veres József, Belkó György és Nagy Ferenc traktorosok.

Az iratosi kollektiv gazdaságban már javában folyik a mezőgazdasági gépek és szerszámok javitása. Eddig 28 vetőgépet javitottak meg.

A vasolvasztók címére

Város és rajonszerte az ifjuság szorgalmasan gyüjti az ócskavasat. Az üzemek ifjumunkásai, a kollektiv gazdaságok fiatal tagjai, iskolások, pionirók sok száz tonna ócskavasat továbbitottak az olvasztók címére.

Többszáz tonna ócskavas

A rajoni IMSz bizottságnál nemrégen összesitették az ócskavas gyüjtési mozgalom eredményeit. Az összesités alapján kitünt, hogy ez év folyamán 406 tonna ócskavasat gyüjtöttek a fiatalok.

Az ifjak alaposan körülnézték a házak táján, a kollektiv gazdaságok épületeiben, az udvarokon. A kollektivista fiatalok 170 tonna vasat továbbitottak. A legnagyobb lehetőségek a gép- és traktorállomásokon, valamint az állami gazdaságokban adódtak. Összeszedték a használhatatlanná vált gépalkatrészeket, a felesleges fémanyagokat. Ezekről a helyekről több, mint 200 tonna ócskavas került vagonba. A legkimagaslóbb teljesitmény a kürtösi, világosi és vladimirescui IMSz tagok, pionirok nevéhez fűződik.

A fémgyüjtés két napja

A Ranghet gyárban nemrégen ócskavas gyüjtési mozgalmat szerveztek. A gyár dolgozói, főként a fiatalok felkerestek a gyár legtávolabb eső részeit is, és gondosan összeszedték a fémhulladékokat.

Arról is gondoskodtak, hogy a különböző vasféleségeket elkülönitsék egymástól, majd pedig a berakodáshoz szükséges vagont is biztositották. A gyüjtési mozgalom két napján a gyár dolgozói 6.390 kiló ócskavasat szedtek össze. A fémgyüjtők közül főként a 2-es részleg ifjumunkásai tüntek ki.

Pătrăscoiu Vasile
levelező

Munkában a minőségi komplex brigád

A Dimitrov gyár előkészitő részlegén számos intézkedés történt a minőség fokozott javitása érdekében. Emlitésre méltó az élen járó minőségi komplex-brigád, amelynek tagjai nagy felelősségérzettel végzik a rájuk háruló feladatokat.

A brigád tagjai a munkahelyükön végzik el az elsőfoku ellenőrzést és igy természetesen kiküszöbölik az esetleges selejtes munkadarabot. Javult a részleg hegesztő csoportjának minőségi munkája is. Ezt bizonyitja az utolsó két hónap eredménye, amikoris teljesen selejtmentes munkákat adtak ki a kezükből.

A hegesztők közül jó munkájukkal a következők tüntek ki: Homoki Mihály, Avramut Stefan, Mihalescu Vale és Iles Gheorghe. A lakatosok csoportjából pedig David Ioan, Poplan Ioan, Nicula Gheorghe és Darlau Stefan ért el szép eredményt a minőség terén.

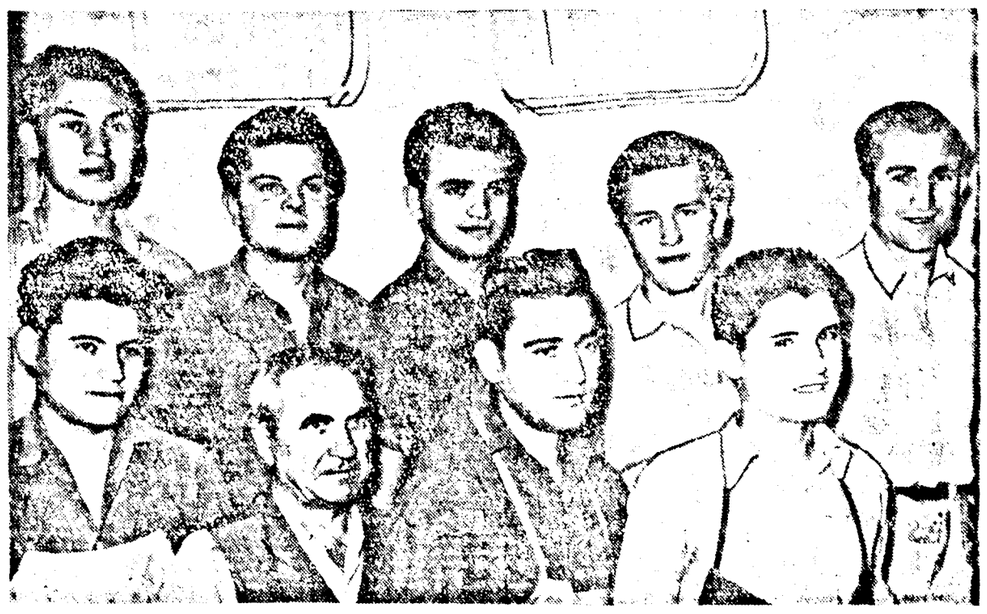

Az IOIL Aradul vállalatnál dolgozik Lengyel Lajos mester IMSz asztalos brigádja. A brigád tagjai a csiszolási és fényezési müveleteket végzik a butorokon. Tervüket átlagban 24 százalékkal haladják tul.

A dolgozók jobb ellátása érdekében

Országunkban jelenleg 10 ezernél több olyan üzlet és üzletrészleg működik, amelyben a vevő közvetlenül az elárusitónak fizeti ki a vásárolt árucikkek árát. Az ilyen üzletben a vásárló a rendes körülmények között bevásárlásra forditott időnek mintegy felét megtakaritja. Más üzletekben is alkalmaznak olyan kiszolgálási formákat, amelyek megröviditik a bevásárlási időt. Egyes boltokban például a textilanyagokat, készruhákat vagy cipőket ugy mutatják be, mint a kiállitásokon. Igy a vásárló látja az eladásra kerülő összes árucikkeket, maga választja ki a neki tetsző árut és ugyancsak fele idő alatt elvégzi a bevásárlást. Bizonyos termékek árusitása tekintetében közkedveltségnek örvendenek a szaküzletek, amelyek jelenleg az összes üzletek számának mintegy 63 százalékát teszik ki. A szakositás lehetővé teszi az ütemes áruellátást, s a bőséges választék révén jelentősen megkönnyiti a vásárlónak a kivánt cikk kiszemelését. Sok vásárló keresi fel azokat az egységeket, amelyek az utolsó próbára előkészitett készruhákat árulnak, vagy egy bizonyos, közkedveltségnek örvendő gyár termékeit hozzák forgalomba (sokan látogatják az Expresbüféket és a blokk-konyhákat, amelyek száma az utóbbi időben mesokszorozódott).

Az idén 700 korszerűen berendezett uj elárusító egység kezdte meg működését. Ezek a tágas, elegánsan berendezett korszerű gépekkel és felszereléssel ellátott üzletek a lehető legjobb körülmények között biztositják a lakosság áruellátását és kiszolgálását.

Az utóbbi időben további intézkedések történtek a dolgozók jobb ellátása érdekében: sok üzletben meghosszabbitották a szolgálati időt, egyben növelték a különböző időpontokban nyitó és záró üzletek számát, s igy a nap minden órájában bizonyos számu üzlet nyitva tart. Az utóbbi héten megnövekedett a vasárnap is nyitva tartó élelmiszer- és iparcikk-üzletek száma, a fővárosban pedig egyes élelmiszerüzletekben a nap és az éjszaka bármely órájában vásárolhatunk.

(Agerpres)

A pankotai kollektív gazdaságban

Az idei mulasztások szolgáljanak tanúlságul

A pankotai kollektív gazdaságban is sok munka akad ezekben a napokban. Fogatok, traktorok végzik az őszi mélyszántást, a hegyen javában folyik a szőlő őszi metszése és takarása. A gazdaság kovácsmühelyében a mezőgazdasági szerszámok és gépek javitását végzik. Az irodákban mérleget készitenek: összegezik az 1960-as évben végzett munkálatokat, számbaveszik, miből, milyen termést értek el, menynyi a jövedelem, hol dolgoztak kifogástalanul, hol követtek el hibákat, amelyet a jövő évben ki kell küszöbölni. Bolovan Dumitru elvtárs, a gazdaság elnöke megjegyzi:

— Ebben az évben ugy a szervezés, mint a soronkövetkező munkálatok elvégzése terén mutatkoztak eredmények. Mig az előző években a csucsmunkák idején munkaerő hiány mutatkozott, addig ebben az évben sikerült az összes feladatokat idejében és jól elvégeznünk.

Valóban a pankotai kollektiv gazdaságban ebben az évben ütemesen dolgoztak. A kedvezőtlen időjárás következtében azonban nem érték el a tervben megjelölt terméseredményt. Buzából 1.628 kiló átlagtermést értek el hektáronként, szemeskukoricából pedig 2.153 kilót. A napraforgó azonban jobban fizetett, mint az elmult években: 130 hektáron 1.654 kiló volt az átlagtermés. 1959-ben a kedvezőbb időjárás ellenére a hektárhozam csak 1.223 kilót ért el. Az idén a pankotaiak is meggyőződhettek annak előnyeiről, ha jól előkészitett talajba, idejében kerül a mag, s ha megfelelően gondozzák a növényeket. Ebben az évben a napraforgó 444.900 lejt jövedelmezett.

A kapásnövényeket

többletjavadalmazás alapján gondozták és igy minden kollektivistát érdekeltté tettek abban, hogy minél nagyobb terméshozamot érjen el. A napraforgó termesztésénél például a kollektivisták 80 százaléka tulhaladta előirányzatát. Igy például Sărăndan Florica 0,14 hektár területről 142 kilóval többet takaritott be az előirányzottnál. Kimagasló eredményeket ért el még Hedean Sofia, Belkó Katalin, Lipovan Ecaterina és sokan mások.

Szólnunk kell azokról a sürgős teendőkről, amelyek a pankotai kollektivisták előtt állnak. A gazdaság vezetőtanácsának például sokkal nagyobb figyelmet kell forditania a munkanapokkal való ésszerü gazdálkodásra. Az eddigi számitásokból kitünik, hogy 1960-ban — noha egyes terményeknél nem teljesitették az előirányzatot — a munkanapoknál tullépték a tervet. Miért? **Az eddigi kimutatásokból kitünik,** hogy tulsok munkanapot forditottak a különböző mellékgazdasági és adminisztrativ teendőkre. Növelte a munkanapok számát az is, hogy több feladat elvégzése tavalyról erre az évre maradt, például a szőlő metszését és takarását januárban végezték, stb

Lemaradás tapasztalható

az állatállomány fejlesztése terén. Terv szerint ebben az évben a szarvasmarha állománynak 108 főre kellene növekednie. A gazdaságnak azonban mindezideig csak 81 szarvasmarhája van. Nem gondoskodtak idejében az állatok számára szükséges szálláshelyekről sem. Tervbe vették ugyan két istálló épitését, de december 6-ig egyikkel sem készültek el. Hasonlóképpen a szálláshely hiánya következtében nem tudják kellőképpen gondozni a baromfirakat és sertéseket. Egyáltalán nem gondoskodtak arról sem, hogy bevezessék a tehenek egyedi takarmányozását. A naponta 16—17 liter tejet adó tehenek ugyanannyi takarmányt kapnak, mint azok, amelyektől csak 2—3 litert fejnek. Nem csoda tehát, hogy a gazdaság nem teljesitette ebben a vonatkozásban szerződéses feladatát. A gazdaság vezetőtanácsának intézkednie kell, hogy a legrövidebb időn belül rátérjenek a tehenek egyedi takarmányozására.

A pankotai kollektiv gazdaságban minden lehetőség megvan arra, hogy 1961-ben kimagasló eredményeket érjenek el. Szükséges azonban, hogy a vezetőtanács és Bolovan Dumitru elvtárs, a pártalapszervezet irányitásával még nagyobb körültekintéssel, jobb szervezéssel járuljon hozzá a feladatok elvégzéséhez, a gazdaság további erösitéséhez.

Goda István

Befejeződött a prózai színházak rendezőinek értekezlete

Csütörtökön fejeződött be fővárosunkban a hazai prózai színházak rendezőinek négynapos szemináriuma. A szeminárium keretében a következő értekezések hangzottak el: „A rendező legfontosabb kötelessége — magas ideológiai és művészi szinvonalu mai témáju, eredeti szindarabok bemutatása", „A rendező munkájának marxista-leninista ideológiai beállitottsága elengedhetetlen kelléke a drámai mü szinpadra vitelének". Ezenkivül két tájékoztatás szerepelt napirenden. Az egyik a szovjet sajtóban a következő témával lezajlott vitáról szólt: Rendezés és a mai élet ábrázolása, a másik tájékoztatás cime: A haladószellemü rendezés megnyilatkozásai a nyugati országokban. A szeminárium részvevői több fővárosi szinházban hazai és külföldi dramaturgiai művek előadását is megtekintették. Számos rendező és segédrendező szólalt fel az értekezésekkel és a megtekintett szindarabokkal kapcsolatban.

A szeminárium végén Constanta Crăciun elvtársnő, oktatás- és művelődésügyi miniszterhelyettes mondott beszédet.

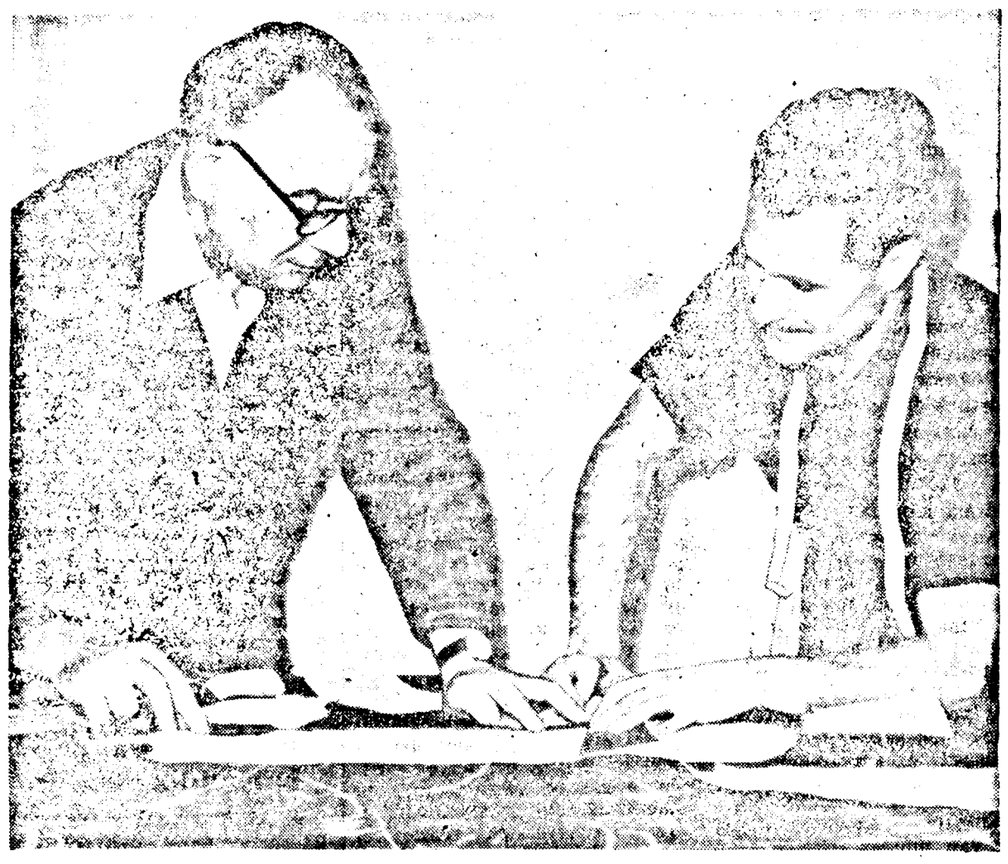

Vezetőséget választottak

Három órát jelzett a December 30 gyár szirénája. A klub előtt fiuk, leányok gyülekeztek. A fiatalok, a befejező részleg munkásai, az IMSz beszámoló- és vezetőségválasztó közgyülésre jöttek. A klubtermet erre az alkalomra jelmondatokkal, zászlókkal és virágokkal tették diszessé.

Az ünnepélyes hangulatban megkezdődött közgyülésen Mazilu Nicolae, a részleg IMSz bizottságának titkára felolvasta a beszámolót. Kitünt, hogy az IMSz tagok fiatalos lendülettel dolgoznak s ebben az évben minden hónapban teljesitették, sőt tulszárnyalták a termelési tervüket. A pártalapszervezet állandó irányitásával, támogatásával az ifjak vállalásaikat a termelési terv teljesitése, a megtakaritások növelése és az önköltségi ár csökkentése terén sikeresen tulszárnyalták. A gépek jó karbantartása folytán lényegesen csökkent a javitások száma.

A részlegen nyolc IMSz termelési és minőségi brigád működik. Élen járnak a Turcas Ana, Velici Simion és Stolenescu Ioan által vezetett brigádok. Hasznos munkát fejtett ki az IMSz őrhely.

Az ifjak a társadalmi munkából is kivették részüket. Különféle munkálatoknál 10.085 órát teljesitettek. Ezenkivül 14.000 kiló ócskavasat gyüjtöttek.

Major Irén, Oradan Zorica és Pugna Ioan ujitási javaslatainak alkalmazásával 102.000 lejes megtakaritást eszközöltek.

Valamennyi IMSz tag tanul. Tiz ifju esti liceumba jár, a többiek politikai oktatáson vesznek részt.

Mazilu Nicolae hiányosságként emlitette meg, hogy kevés tagot ajánlitak párttagságra. Ugyancsak kevés ifjut vettek fel az IMSz-be. Az ifjak közül még mindig kevesen vesznek részt a sport és a kulturmunkában.

Felszólalásaikban az ifjak a birálat és önbirálat szellemében tárták fel a hiányosságokat és értékes javaslatokat tettek a munka megjavitására.

Ezután a fiatalok megválasztották az uj vezetőséget.

Lukács Mihály, levelező

KÖZÉRDEKŰ tájékoztató

Milyen új árucikkekre kötött szerződést a kereskedelem

Most zajlottak le a szerződéskötések az ipar és a kereskedelem között az 1961-es év első felére.

Könnyüiparunk a III. pártkongresszus határozatai értelmében arra törekedett, hogy a követelményeknek megfelelően javitsa minden termék minőségét és a megnövekedett igényeket bővebb választékkal elégitse ki.

A kereskedelem képviselőinek ezuttal sokkal bővebb választékot mutattak be, amely minőségben és divatban nagy előrehaladást jelent a legutóbbi szerződéskötésekhez viszonyitva.

A legsikerültebb kötszövött holmikat a temesvári Fónagy János, a bukaresti Breiner Béla és a Gheorghiu-Dej készruhagyár kötszövő osztálya mutatta be a kereskedelem képviselőinek. Ujdonságaik a mercerizált szálból kötött női bluzok, scampolók, interloc gépen gyártott uj mintáju kötött gyermekholmik, simplex gépen készült, szarvasbőr-utánzat cikkek.

A bukaresti Tricotajul Rosu és Adesgo gyárak müfonalból készült cikkei arattak nagy sikert a szerződéskötések alkalmából, köztük a müszálból vert, fehérnemü csipke, a reloncérna, amelynek hiánya eddig eléggé érezhető volt, pasztellszinekben gyártott női hálóingek és egyéb férfi és női fehérnemük, gyermekbluzok, plüssirozott női bluzok, valamint 20 den. vastagságu relonszálból kötött, varrásnélküli női harisnyák.

Egyedül a fővárosi Ilie Pintilie gyár csak müszálból szőtt férfinyakkendőből 51 uj modellt mutatott be, az ugyancsak fővárosi Mătasa Populară vállalat 62 uj selyemkelme modellel jelent meg a szerződéskötéseken.

Női kalapban is óriási volt a választék. Mintegy 150 uj, többnyire most divatos hengeralaku női kalapmodell került bemutatóra.

A kolozsvári Varga Katalin gyár ujdonságai közé tartoznak az ujfajta női harisnyatartók.

Ime csupán mutatóban néhány a sok uj árucikkből, amelyet a jövő év első felében hoz forgalomba kereskedelmünk.

Román-szovjet tudományos egyezmény

Az Oktatás- és Művelődésügyi Minisztériumban csütörtök délben aláirták a Román Népköztársaság és a Szovjetunió kormányai között létrejött egyezményt a főiskolákon és a tudományos kutató intézetekben tanuló egyetemi hallgatók és aspiránsok kölcsönös tanulmányi feltételeiről.

Az egyezményt a Román NK részéről Stefan Balan, oktatás és művelődésügyi miniszterhelyettes, a Szovjetunió részéről pedig A. A. Jepisev, a Szovjetunió bukaresti nagykövete irta alá.

Az aláirásnál jelen volt Ilie Murgulescu oktatás- és művelődésügyi miniszter, valamint az oktatás- és művelődésügyi minisztérium és külügyminisztérium több főtisztviselője.

Ugyancsak jelen volt a Szovjetunió bukaresti nagykövetségének több tagja is.

(Agerpres)

Rendkivül fontos munkát végeznek a Konfekciógyárban a szabászok és az anyagfelfektetők. Helyes munkamódszerekkel sok anyagot takaritthatnak meg. Mátyus Béla szabász például a legutóbb 40 női szoknyára való anyagot takaritott meg. Ugyanakkor Hegedüs Lajos anyagfelfektető 17 méter szövetet takaritott meg, amelyből hét férfiöltönyt lehetne készitení.

Majlátról jelenti levelezőnk

Teljesítettük vállalásainkat

Követve pártunk utmutatásait a majláti kollektiv gazdaság vezető tanácsa, a pártalapszervezet közvetlen irányitásával behatóan foglalkozik gazdaságunk sokoldalu fejlesztésével. Az állatállomány növekedése jelentősen hozzájárul a közös vagyon gyarapodásához.

Ebben az évben nagymennyiségü hus és tej átadására kötöttünk szerződést az állammal. Ezideig 117.000 kiló szarvasmarha és sertés hust, valamint 58.000 liter tejet adtunk át. Ezenkivül 29.000 tojást értékesitettünk a helybeli fogyasztási szövetkezet utján. Ilymódon 100 százalékban teljesitettük szerződéskötési feladatunkat.

Jövőre is bőséges gabonatermést érünk el

Idén kimagasló eredményeket értünk el a gabonatermesztés terén. Bátran mondhatjuk: rekord termést értünk el. Két szerény számadat is bizonyitja ezt. Buzából 2.010, kukoricából pedig 4.100 kiló volt a hektáronkénti átlag.

Az elért sikerek ösztönzőleg hatnak. Gazdaságunkban jól előkészitettük a talajt. Egy-egy hektárra 30 tonna istállótrágyát szórtunk, ugyanakkor alkalmazzuk a fejtrágyázást is.

Nagyarányú építkezések

Az állatállomány szüntelen növekedése szükségessé tette istállók, tyukólak és egyébb gazdasági épületek emelését. Csupán ebben az évben gazdaságunkban száz férőhelyes istállót, két tyukólat, asztalos és bognár műhelyt, valamint iroda helyiségeket épitettünk. Nagy szükség volt ezekre. Csupán az a baj, hogy a gazdaság vezető tanácsa nem eléggé ésszerüen és gazdaságosan használta fel az épitkezésre előirányzott pénzalapot. Sokba kerültek az épitkezések. Ez annak tulajdonitható, hogy a vezető tanács nem forditott kellő figyelmet a helyi erőforrások felhasználására. Pedig erre meg volt minden lehetőség. A műhelyek falait vályogból, önkéntes munkával emeltük. A jövő évben a gazdaság vezető tanácsa nagyobb körültekintéssel használja fel az épitkezésekre előirányzott pénzalapot és forditson nagyobb gondot a helyi erőforrások felhasználására.

Libus Györgyné

Mezőgazdasági újítóverseny

A Földmüvelésügyi Minisztérium, a mezőgazdasági vállalatok és intézmények Szakszervezeti Szövetségének Központi Bizottságával karöltve, mezőgazdasági ujitóversenyt rendezett. A verseny tartományi és köztársasági szakaszból áll. A tartományi szakasz keretében, amely 1961 január 20-án ér véget, minden tartományban megjutalmazzák a három legjobb ujitás szerzőjét. Az országos versenyben, amely 1961 február 28-án fejeződik be, dijakkal jutalmazzák a GTA-k, állami gazdaságok, gépjavitó központok, mezőgazdasági szakosztályok és GOSTAT Trösztök gépkezelőinek legjelentősebb ujitásait.

Az ujitóverseny sikere érdekében a mezőgazdasági szervek és a szakszervezetek, az MTTE-körök támogatásával, előadásokat tartottak, komplex ujitóbrigádokat szerveztek stb., hogy minél több mezőgazdasági dolgozó vehessen részt a versenyben.

Szivesen keresik fel a vásárlók a Köztársaság utján a 121-es számu tejcsarnokot. Dul Borbála kiszolgáló szorgalmasan, lelkiismeretesen végzi feladatát, mindenkihez udvarias, kedves.

Új egészségügyi egységek

A Temesvár tartományi Bozovicson uj rajoni kórház létesült. A száz ággyal berendezett uj egységben belgyógyászati, sebészeti és gyermekgyógyászati osztály működik.

Resicán befejezés előtt áll egy vérgyüjtő és konzerváló állomás. Ugyancsak rövidesen megkezdi működését a Vörös Acél üzemben az uj, korszerü poliklinika, amelynek keretében belgyógyászati, sebészeti, nő- és gyermekgyógyászati osztály létesül.

A RÁDIÓ mai műsora

Szombat, december 10.

BUKAREST I. 8.30: Részlet Delibes „Coppelia" cimü balettjéből. 10.30 Keringők. 13.05 Déli hangverseny. 14.00 Román népdalok. 14.30 Prokofjev: Romeo és Julia cimü második balett-szvitje. 15.20 Operanyitányok. 16.00 A hét dala. 16.15 Itt Moszkva beszél! 17.15 Szovjet könnyüzene. 17.30 „Aki tudja, megirja" — (IV. szakasz). 17.50 Dalok. 19.05 Levelek az országból. 19.15 Könnyüzene. 20.30 Tánczene. 21.15 Müvészalbum. 22.30 Tánczene.

Hirek naponta: 5, 6, 7, 8, 11, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 23.52 órakor.

A bukaresti rádió állandó magyar nyelvü hiradása: vásárnap 9.50 és 16 órakor, hétköznap 7.30, 15.30 és 16 órakor.

KOLOZSVÁR. 6—7 (román és magyar nyelven) Rajoni utijegyzetek. Reggeli zene, időjelzés. Falusi levelezőink irják. 15.30—16.30 (román nyelven). Rádiószinház: Horia Lovinescu: a Boga nővérek. 18.30—19.30 (magyar nyelven) Zenés irodalmi összeállitás Csajkovszkij: Hattyuk tava cimü balettjéből.

HOL szórakozunk MA?

MOZI

A tartományi moziválalat közli filmszinházaink alábbi müsorát:

DÓZSA GYÖRGY filmszinház: Az égi madár. NICOLAE BALCESCU filmszinház: Uj barázdát szánt az eke II. rész. HERBAK JÁNOS filmszinház: Hrisztina utja. I. L. CARAGIALE filmszinház: A szigetvilág halászai. IFJUSÁGI filmszinház: Névaparti melódiák. PROGRESUL filmszinház (Ujarad): Elsöktetett menyasszony. SOLIDARITATEA filmszinház (Gáj): Az óra éjfélkor megállt. MAKSZIM GORKIJ filmszinház (Mikelaka): Fény a sötétben.

Szimfonikus hangverseny

Az aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara ma, december 10-én este 8 órai kezdettel tartja a Kulturpalotában az évad XI. hangversenyét.

Müsoron: I. Dumitrescu: I. szimfónia; Liszt: I. Esz-dur zongoraverseny; Weber: Oberon nyitány.

Vezényel: Jan Hugo Huss, közremüködik: Marieta Leonte (Bukarest).

Vasárnap, december 11-én délelőtt 11 órakor ifjusági hangverseny. Érvényes a 11-es számu bérletszelvény. Jegyek az ügynökségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál.

★

Az aradi Állami Filharmónia vasárnap, december 11-én este 7 órai kezdettel népszerü szimfonikus hangversenyt ad a Kulturpalotában az aradi Készruhagyár dolgozói tiszteletére.

Müsoron: Weber: Oberon nyitány; Constantinescu: Román táncok; Mozart: d-moll zongoraverseny; Arditi: A csók; Verdi: Kettős az Aida cimü operából; Abrahám: Kettős a Viktória cimü operettből; Kálmán: Kettős a Csárdáskirálynő cimü operettből; Ivanovics: A Duna hullámai; Liszt: Les Preludes.

Vezényel: Jan Hugo Huss, közremüködnek: Stern Agnes (zongora), Stepan Elsa (ének), György Magda (ének), Ghender Aurel (ének).

Jegyek a vállalat müvelődési felelősénél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál kaphatók.

Gyermekeinknek

az aradi Prichindel bábszinház a következő müsort mutatja be:

Szombat, december 10-én, délután 4 órakor: In țara lăudărosilor.

Vasárnap, december 11-én, délelőtt 10,30 órakor: Giscănel, délután 4 órakor: O aventură pe Mississippi.

A vásárló közönség figyelmébe!

Az Universal áruház

hétfőtől, december 12-től kezdődően megszakitás nélkül nyitva tart

Reggel fél 8 órától este fél 9 óráig és vasárnap reggel 8 és délután 2 óra között

„A kommunista és munkáspártok harci zászlaja"

A moszkvai Nyilatkozat világvisszhangja

Moszkva

A szovjet emberek nagy megelégedéssel vesznek tudomást a kommunista- és munkáspártok képviselőinek értekezletén kiadott Nyilatkozatról. Ebben a dokumentumban „biztos irányitüt, marxista-leninista harci programot látnak az egész világ kommunistái számára".

A Nyilatkozat megvitatása során a szovjet emberek hangsulyozzák, hogy ez a szocialista világrendszer hatalmának és nemzetközi befolyásának növekedését tükrözi.

V. Szoboljev, a moszkvai 1. számu golyóscsapágy-gyár munkása ezeket mondotta: ezekben a napokban a kommunista- és munkáspártok tagjai közelebb érzik magukat egymáshoz, mint valaha. A Nyilatkozat még jobban megerősíti meggyőződésünket, hogy kudarcot vallanak az imperialista agresszorok háborus próbálkozásai és a háborut meg fogják elözni.

Az értekezlet nyilatkozata valamennyi nép vezércsillaga — mondotta N. Grigorjev rigai kőmüves. — Minket, szovjet munkásokat a kommunizmus épitésében kivivett ujabb hőstettekre buzdit ez a dokumentum.

Válaszunk egyszerü és világos — mondotta N. Telkov, a moszkvai furógépgyár munkása. Még jobban, még nagyobb termelékenységgel fogunk dolgozni, hogy hazánk — a békének és a népek boldogságának védőbástyája — még hatalmasabbá váljék.

Hanoi

E napokban a gyárakban és üzemekben, a szövetkezetekben és oktatási intézetekben a moszkvai értekezlet nyilatkozata áll a viták középpontjában.

Le Than Van, a Vietnámi Dolgozók Pártja Hanoi városi bizottsága propagandaosztályának vezetője kijelentette, hogy a hanoi kommunisták a Nyilatkozatot a világ összes országaiban élő kommunisták programdokumentumának tekintik. A Nyilatkozat részletesen ismerteti a szocialista országok, a kapitalista országok és gyarmati iga alatt élő országok kommunistáinak feladatait s uj lehetőségeket nyit a békéért, a nemzeti függetlenségért, a demokráciáért és a szocializmusért folytatott harc számára.

E Nyilatkozat még jobban megerősitette a vietnámi kommunisták és az egész vietnámi nép azon meggyőződését, hogy az SzKP tölti be a vezetőszerepet a kommunista világmozgalomban. A vietnámi kommunisták, mondotta végül Le Than Van, maradéktalanul magukévá teszik a Nyilatkozatot és mindent el fognak követni valóraváltásáért.

Reykjavik

Az Izlandi központi lapok kivétel nélkül ismertetik a kommunista- és munkáspártok képviselői moszkvai értekezletének Nyilatkozatát. „A békés körülmények között történő fejlődés biztositja a szocializmus győzelmét" cimmel a Thjodviljinn cimü lap részletesen taglalja a Nyilatkozatot. „Napról-napra ujabb rothadási jelenségek tünnek fel a kapitalista rendszerben, mialatt a szocializmus és a nemzeti felszabaditó mozgalom ereje az egész világon növekszik" — irja a lap, majd hangsulyozza, hogy a békés versenyben a szocializmus diadalmaskodni fog a kapitalizmus fölött.

Varsó

A kommunista- és munkáspártok értekezletének Nyilatkozata továbbra is a lengyel sajtó figyelmének középpontjában áll. A lapok szerkesztőségi cikkekben foglalkoznak a Nyilatkozattal.

Az értekezlet nyilatkozatát — irja a Zolnierz Wolnosci — áthatja a kommunizmus ereje és nagysága. Ez a dokumentum választ ad a kérdésre: mit kell tennünk, hogy a világ megmeneküljön egy borzalmas háboru veszélyétől és a fejlődés, a népek szabadsága és a szocializmus utján haladjon.

Az értekezlet összetétele — jegyzi meg a Zycie Warszawy — mindennél jobban mutatja a marxista gondolkodás világméretü hatását és bizonyitja, hogy a béke és a szocializmus eszméi, az emberiségnek az éhség, a félelem és a kizsákmányolás alóli felszabaditásának eszméi, eljutottak a földgolyó legtávolabbi pontjaira s hogy a „kommunizmus kisértete", amelyről a Kommunista Kiáltvány alkotói irtak, ma nemcsak Európát járja, hanem a többi földrészt — Amerikát, Azsiát, Afrikát és Ausztráliát is.

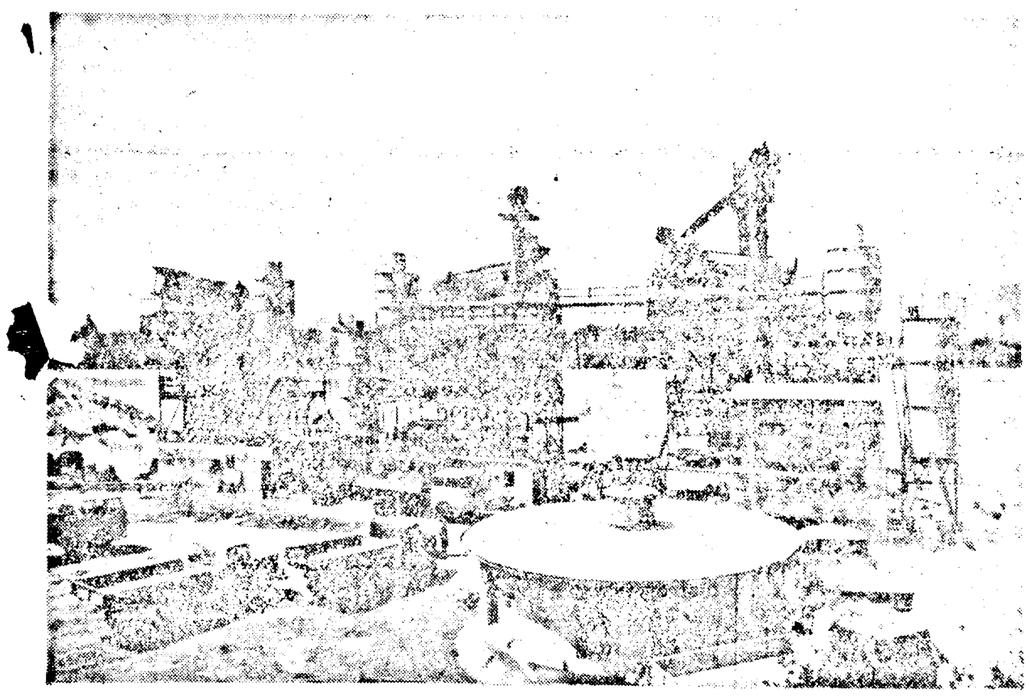

Ebben az esztendőben, a Magyar Népköztársaság hároméves tervének utolsó évében, számos uj vállalat kezte meg a munkát. Ezek között van a 41-es számu betönöntő vállalat, amely naponta 200 köbméter betont termel. Képünk a vállalat egyik részlegéről készült.

A Béke-Világtanács latinamerikai képviselőinek értekezlete

MEXIKO. (Agerpres).

Két napon át Mexiko városban tartotta meg munkálatait a Béke-Világtanács latinamerikai képviselőinek értekezlete.

Az értekezlet határozatot fogadott el, amelynek értelmében jövő év márciusában Mexiko városba összehivják a latinamerikai országok békehiveinek összejövetelét. A sajtónak átadott nyilatkozatból kitünik, hogy ezen az értekezleten megvitatják a Latin-Amerikában folyó békeharc problémáit és az ebben a térségben élő népeket érdeklő egyéb kérdéseket.

Az amerikai imperialisták nyiltan beavatkoznak Laosz ügyeibe

VIENTIANE. (Agerpres).

A Vietnami Hirügynökség a „Patet Lao Hangja" rádióállomásra hivatkozva közli, hogy a Neo Lao Hakszat Párt KB egyik képviselője nyilatkozatot tett, amelyben erélyesen elitélte a Laosz ügyeibe nyiltan beavatkozó amerikai imperialistákat és lakájaikat.

A nyilatkozat megemliti, hogy a kormánycsapatok és a Fumi Noszavan vezette zendülő csapatok közötti legutóbbi harcok során, ez utóbbiak több USA által szállitott fegyvertipust és tankot használtak, amelyek addig nem léteztek Laoszban. Ezenkivül csangkajsekista pilóták vezetik azokat a repülőgépeket, amelyek Bangkokból és Manillából fegyvereket és hadfelszerelést szállitanak a zendülőknek. Az amerikai imperialisták és lakájaik egyidejüleg fokozzák szabotázs-cselekedeteiket Vientianeban is, államcsiny végrehajtása céljából. Ezek az akciók sértik a laoszi királyság szuverénitását.

A nyilatkozat a továbbiakban rámutat, hogy a Neo Lao Hakszat Párt KB melegen támogatja a Szuvanna Fumma kormány akcióit, határozottan elitéli az amerikai imperialistáknak és a thaiföldi reakciósoknak Laosz elleni beavatkozását és agresszióját s felszólitja a laoszi népet, különösen pedig a vientianei lakosságot, hogy fokozza éberségét és harcoljon eltökélten Laosz fővárosának megvédéséért, a béke, semlegesség és nemzeti megbékélés politikájának érvényesitéséért.

Miért ideges von Brentano...

BONN. (Agerpres).

Az ADN hirügynökség jelentése szerint von Brentano nyugatnémet külügyminiszter bejelentette, hogy amennyiben a „Times" cimü angol lap kiadói által megjelentetett „világatlaszt" Nyugat-Németországban is forgalomba hozzák, a bonni kormány közbenjár, hogy megfelelő lépéseket tegyenek az atlasz kiadói ellen. Amint az ADN hangsulyozza, a nyugatnémet miniszter dühét az váltotta ki, hogy az atlasz egyik térképe a Oder-Neisse határt tünteti fel Németország keleti határvonalának. A nyugatnémet kormány fenyegetőzése ugyanakkor a nyugati országok további 74, olyan kiadóvállalatának is szól, amelyek szintén földrajzi térképeket hoznak forgalomba.

Amint a „Rhein Zeitung" nyugatnémet lap közli a nyugatnémet hatóságok megvizsgáltak 75 atlaszt és megállapitották, hogy csupán egy tünteti fel német területnek az Oder-Neisse határvanaltól keletre fekvő területet, mig a többiek egyedül a potsdami egyezményekben megvont Oder-Neisse-i határvonalat ismerik el igazságosnak.

A VILÁG MINDEN TÁJÁRÓL

Az ENSz közgyűlés plenáris ülése

NEW YORK. (Agerpres).

December 8-án délelőtt az ENSz-közgyülés plenáris ülést tartott, amelyen beszédet mondott a jelenleg az USA-ban tartózkodó Mamadou Dia, Szenegál Köztársaság miniszterelnöke. A szenegáli miniszterelnök nagy fontosságot tulajdonitott az Egyesült Nemzetek Szervezetének a nemzetközi kapcsolatok terén.

A szenegáli miniszterelnök támogatta a kongói „vezetők" és az afrikai országok kerekasztal-konferenciájának összehivását. Egyben állást foglalt Algéria önrendelkezésének elve mellett és megjegyezte, hogy az ENSz-nek kell megteremtenie a kellő légkört a Franciaország és Algéria közötti tárgyalások ujrafelvételéhez. Mamadou Dia kijelentette, hogy hibásnak tartja az ENSz-tagokkal szembeni hátrányos megkülönböztetés politikáját és ezért küldöttsége a Kinai Népköztársaság ENSz-beli jogainak helyreállitása mellett szavazott.

A plenáris ülés után összeült a Politikai Bizottság és folytatta az algériai kérdés megvitatását. Elsőnek Libia megbizottja szólalt fel. Hangsulyozta, hogy az ENSz-nek véget kell vetnie ennek az embertelen háborunak, amely veszélyes szakaszába érkezett el.

Hazaérkezett a kinai párt- és kormányküldöttség

A Kinai Népköztársaság párt- és kormányküldöttsége Liu Sao-Cinek, a Kinai Népköztársaság elnökének, a Kinai Kommunista párt Központi Bizottsága alelnökének vezetésével a Szovjetunióból haza érkezet Pekingbe.

A repülőtéren a küldöttséget Mao Ce-tung, Csu En-lái, Csu De, Csen Jun, Den Sziao-pin és a kinai főváros közvéleményének képviselői fogadták.

Az EAK alelnöke Moszkvában

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ:

December 9-és Abdel Hakim Amer marsall, az EAK alelnöke ebédet adott, amelyen részt vett Anasztasz Mikoján, Nuritdin Muhitdinov és több más szovjet vezető személyiség.

Amer marsall és Anasztasz Mikoján beszédet mondottak.

A kongói kérdés vitája a Biztonsági Tanácsban

NEW YORK. (Agerpres). — TASZSZ:

December 8-án délután ismét összeült a Biztonsági Tanács, hogy — a Szovjetunió javaslatára — megtárgyalja a nemrégiben lezajlott kongói eseményekkel kapcsolatos sürgős intézkedéseket.

Az ülésen V. A. Zorin, a Szovjetunió küldöttségének vezetője elnökölt. Zorin meghivta az ülésre Mali Köztársaság, Guinea, Indonézia, Kamerun, Jugoszlávia és az ugynevezett kongói „küldöttség" képviselőit. December 7-én fogadták el azt a határozatot, hogy ezek a küldöttségek vegyenek részt a Biztonsági Tanács munkálataiban. A Tanács aztán elhatározta, hogy az ülésen vegyenek részt India, az EAK és Belgium küldöttei is.

V. A. Zorin rámutatott, hogy a kongói helyzet az utóbbi időben lényegesen elmérgesedett. Patrice Lumumba, a Kongói Köztársaság miniszterelnöke ellen banditatámadást intéztek. Frőszakkal megfosztották szabadságától. Mobutu fegyveres martalócai embertelen bánásmódban részesitik. Ezek a bandák a kongói törvényes kormány több más tagját és a kongói parlament vezetőit is kegyetlenül bántalmazták.

Mindez — mondotta V. A. Zorin — logikus betetőzése mindazon törvénytelenségeknek, amelyek már régóta folynak a főtitkár és az általa vezetett kongói „ENSz-csapatok" parancsnokságának közvetlen cinkosságával.

A nemrégiben lezajlott kongói eseményekkel kapcsolatban V. A. Zorin felolvasta a szovjet kormány ezzel kapcsolatos nyilatkozatát.

A kongói nép ellen folytatott harcban Belgiumon kivül már kezdettől fogva főszerepe volt az Egyesült Államoknak. Az USA nyiltan az agresszor mellett és a Kongó Köztársaság nemzeti kormánya ellen foglalt állást, noha ez a kormány segitséget kért az ENSz-től a belga agresszió elleni harcában — mondotta V. A. Zorin. Az USA azért tette ezt, mert szoros katonai és politikai kapcsolatok füzik Belgiumhoz és a többi gyarmattartó hatalomhoz. Belgiummal együtt ő is közvetlenül részt vesz nemcsak Kongó, hanem a Föld más területeinek s igy afrikai területeknek is — kegyetlen kizsákmányolásában. Az Egyesült Államok és NATO-beli szövetségesei a legfőbb szervezői a kongói tragédiának.

Az USA vezette gyarmattartó hatalmak szubverziv tevékenysége következtében — mondotta a továbbiakban V. A. Zorin — állhatott elő Kongóban az a helyzet, hogy megakadályozták és megbénitották a törvényes kormány és a parlament működését. Igy bitorolhatja az országban a tényleges hatalmat Mobutu bandája, amelyet a gyarmatositók látnak el pénzzel és fegyverekkel.

Kaszavubu és bérencei konfliktust idéztek elő a Kongói Köztársaság és a testvéri államok közt s most egyre jobban elmélyitik a kongói konfliktust, mind több afrikai államot vonnak bele s ezzel komolyan veszélyeztetik Afrika békéjét és a világbékét.

A Szovjetunió képviselője kijelentette: Hammarskjöldnek a Biztonsági Tanácsban elmondott beszéde burkolt ösztönzés volt arra, hogy nyugodjanak bele abba a ténybe, miszerint ebben az országban a tényleges hatalom egy felelőtlen klikk kezében van, hogy ott lábbal tipornak minden demokratikus elvet, hogy feloszlatják a törvényesen létrehozott állami intézményeket, letartóztatják és megkinozzák a parlament és a kormány vezetőit. A főtitkár december 7-iki beszédében nem javasolt semmilyen konkrét intézkedést. Ez a tény világosan bizonyitja, hogy ő maga sem szándékszik valamit is tenni, a Kongóban előállt helyzet rendezésére.

A következőkben V. A. Zorin lerántotta a leplet Hammarskjöld kongói szerepéről és hangsulyozta, hogy a főtitkár akciói csorbitják az ENSz tekintélyét.

Befejezésül V. A. Zorin, a szovjet küldöttség vezetője, a Biztonsági Tanács elé terjesztette a Szovjetunió határozati javaslatát.

V. A. Zorin kijelentette, hogy az Egyesült Államok, Anglia, Olaszország és Argentina által szerkesztett határozati javaslat célja eltériteni a Biztonsági Tanácsot olyan hatékony és sürgős intézkedések megvizsgálásától, amelyek gyökeres javulást idézhetnének elő a Kongói Köztársaság jelenlegi helyzetében.

Az emlitett határozati javaslat szerzői — mondotta végül V. A. Zorin — azt várják a Biztonsági Tanácstól, hogy törvényesitse a gyarmatositók által a kongói népre kényszeritett Mobutu-féle terroruralom törvénytelenségeit és mindezt az emberi jogok tiszteletben tartására és a Vörös Kereszt közbelépésére irányuló képmutató buzditásokkal próbálják leplezni.

A Kinai Népköztársaság kormánya követeli Lumumbának és munkatársainak haladéktalan szabadonbocsátását

A Kinai Népköztársaság kormánya december 8-án közzétett nyilatkozatában hangoztatja, hogy a Kinai Népköztársaság kormánya és a kinai nép Patrice Lumumba kongói miniszterelnök, Okito szenátus elnök és Kaszongo, képviselőházi elnök haladéktalan szabadlábra helyezését követeli.

A Kinai Népköztársaság kormánya — hangsulyozza a nyilatkozat — erélyesen fellakozik az amerikai imperializmus aljas büntettei ellen. Az amerikai imperializmus a kongói ügyekbe beavatkozva agressziót követ el, amely Afrika, Azsia és az egész világ békéjét fenyegeti.

A kinai kormány és a nép támogatja a szovjet kormánynak a kongói helyzetre vonatkozó nyilatkozatát és felszólitja az ázsiai és afrikai országokat, valamint az összes békeszerető országokat és népeket, haladéktalanul tegyenek lépéseket annak érdekében, hogy az imperialisták — élükön az USA-val — szüntessék meg Lumumba miniszterelnök üldözését, továbbá vessenek véget az imperialisták agressziójának és a kongói ügyekbe való beavatkozásának és támogassák a kongói népnek a nemzeti függetlensége megvédéséért folytatott igazságos hazafias harcát.

A kongói helyzet

LEOPOLDVILLE. (Agerpres).

A France Presse hirügynökség közli, hogy december 8-án Rikhye tábornok, az ENSz-főtitkár kongói személyes megbizottjának katonai tanácsosa, sajtóértekezletet tartott, amelyen ismertette a kongói ENSz-haderők „átcsoportositásának" tervét. Amint e tervből kitünik, Hammarskjöldnek a lázadók támogatására irányuló politikája ujabb szakaszba lépett. Rikhye ugyanis kijelentette, hogy az ENSz-parancsnokság csapatokat szándékszik küldeni Stanleyvillébe, a keleti tartomány közigazgatási központjába, ahol állitólag „feszült a helyzet a csendőrség és a hadsereg között".

A keleti tartomány Lumumba miniszterelnök egyik támaszpontja. Ebben a tartományban a hatalom a hazafiak kezében van, akiknek élén Lumumba hive, Gizanga, a kongói minisztertanács alelnöke áll. Ilyen körülmények között meglehetősen gyanus, hogy csapatokat szándékoznak küldeni Stanleyvillebe, ahonnan semmiféle rendzavarást nem jeleztek.

Rikhye nyilatkozatában emlitést sem tesz az ENSz-csapatok legfőbb feladatáról: az ország törvényességének és rendjének, a kongói népképviseleti szerveknek — a parlamentnek és a kormánynak — a megvédéséről. Az ENSz titkárságnak és kongói megbizottainak bünös passzivitása, ami lehetővé tette, hogy a bandita Mobutu feloszlassa a parlamentet és letartóztassa a miniszterelnököt és a kormány más tagjait, mindennél ékesszólóbban bizonyitja, hogyan képzelik el az ENSz-szervek feladatuk teljesitését.

★

DELHI. (Agerpres).

Az indiai közvélemény körében felháborodást és méltatlankodást váltott ki az a hir, hogy Mobutu bandái letartóztatták Patrice Lumumba miniszterelnököt és más hazafiakat, akik életüket a kongói nép gyarmati elnyomatás alóli felszabaditása ügyének szentelték.

Az indiai lapok hiradása szerint az indiai kormány Nehru miniszterelnök elnökletével Delhiben ülésen foglalkozott a kongói helyzet megvizsgálásával. A kormányfő a legutóbbi kongói eseményeket ismertetve, mélységes aggodalmát fejezte ki a jelenlegi kongói helyzettel és Patrice Lumumba letartóztatásával kapcsolatban. A lapok jelentése szerint Nehru felhivta a kormány figyelmét a szovjet kormánynak a kongói kérdés megoldási módozataira vonatkozó nyilatkozatára.

„Kongó egész Afrika politikai stabilitásának, egyöntetü fejlődésének és békéjének válik próbakövévé" — irja az Indian Express.

★

LEOPOLDVILLE. (Agerpres).

Amint a Reuter ügynökség közli, december 8-án Mobutu elrendelte Lazarusznak, a Press Trust of India hirügynökség tudósitójának Kongóból való kiutasitását.

Mobutu rendőrségének képviselői kijelentették Lazarusznak, hogy azért utasitották ki, mert India támogatja a Lumumba-kormányt, az indiai küldöttség pedig állást foglalt az ellen, hogy az ENSz-közgyülés XV. ülésszakán elismerjék Kaszavubu küldöttségének meghatalmazását.

A Magyar Népköztársaság országgyűlésének munkálatai

BUDAPEST. (Agerpres).

Losonczi Pál földmüvelésügyi miniszter december 8-án jelentést terjesztett az Országgyülés elé a mezőgazdaság helyzetéről. Hangsulyozta, hogy az ország szántóterületének 77 százaléka a szocialista szektorhoz tartozik és a nagyüzemi szocialista gazdálkodás elterjedésével párhuzamosan lehetőségek nyilnak a mezőgazdasági termelés gyors növelésére. Amint a szónok mondotta, a kormány véleménye szerint megvannak a feltételek arra, hogy a szövetkezeti gazdálkodás térhóditása nyomán az egész országban ténylegesen befejeződjék a mezőgazdaság szocialista átalakitása. Rámutatott továbbá a gépállomások, valamint az állami gazdaságok fontos szerepére az ország mezőgazdaságának fejlesztésében.

A vita során felszólalt Fehér Lajos, az MSzMP KB politikai bizottságának tagja, aki a magyar mezőgazdaság szocialista átalakitásának kiteljesitésével kapcsolatos kérdésekről beszélt.

Fidel Castro Goianiaba utazik

BRAZILIA. A France Presse hirügynökség jelentése szerint nemrégiben a Goias államban (Braziliától 200 km-re) lévő goianiai egyetem jogi fakultásának hallgatói elhatározták, felkérik Fidel Castro kubai miniszterelnököt, hogy vállalja el az idén végzett diákok számára rendezett záróünnepély védnökségét. A jogi fakultás december 6-án értesitette az elnöki kancelláriát, hogy Fidel Castro elfogadta a meghivást és december 15-én Goianiába érkezik.

Röviden

ATHÉN. A görög nép nagy lendülettel harcol Manolisz Glezosz és a többi, immár két éve bebörtönzött görög hazafi kiszabaditásáért.

Az Avgi jelentése szerint mintegy 100.000 személy irta alá a peticiót, amely követeli, hogy adjanak amnesztiát Manolisz Glezosznak és bocsássák őt szabadon.

★

BUENOS AIRES. Buenos Airesben közzétették az argentin kormány törvényerejü rendeletét a justicialista párt, a legbefolyásosabb peronbarát irányzatu párt betiltásáról.

A törvényerejü rendelet hangsulyozza, hogy a kormány azért határozta el a justicialista párt betiltását, mert a párt vezetői tevékenyen részt vettek a nemrégiben lezajlott rosarioi, tartagali, stb. kormányellenes felkelések előkészitésében.

★

LONDON. Az alsóházban megvitatták a gépkocsiipar helyzetét. Az ellenzék nevében Fred Lee laburista képviselő határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben kifejezi komoly aggodalmát ez iparág termelésének rohamos hanyatlásával kapcsolatban és felszólitja a kormányt, hogy haladéktalanul tegyen intézkedéseket a munkanélküliség csökkentésére.

Mandling kereskedelemügyi miniszter beismerte, hogy az autóiparban 7.000 munkást bocsájtottak el, mint „felesleges" munkaerőt.

A laburisták határozati javaslatát 317 szavazattal 228 ellenében visszautasitották.

★

DZSAKARTA. A France Presse tudósitójának közlése szerint, az indonéz kormány bejelentette kilenc holland biztositó társaság államositását.

★

BRÜSSZEL. Chombe, a Katanga tartomány bábkormányának „vezetője", aki jelenleg Belgiumban tesz látogatást, december 6-án belga gazdáitól megkapta jutalmát: a korona-rendet.

A Reuter tudósitója szerint a korona-rendet „hősiességért" adományozzák és fontosságát tekintve, a második Belgiumban, a Lipót-rend után.

Jellemző, hogy a kongói állampolgárok közül egyedül Kaszavubut, a kongói nép árulóját „tüntették" ki Lipót-rend-del.

Milyen idő? Várható?

Változékony idő, jobbára borult égbolt, néhány helyen kisebb eső. Várható hőmérséklet értékek napközben 8—15, éjjel 4—9 fok között. Mérsékelt, időnként élénk déli szél.

Távolabbi kilátások: Változó felhőzet, a hőmérséklet kissé csökken.

KÖZPONTI LOTTO

A központi lotto december 9-i húzásának nyerőszámai:

Első húzás: 68, 12, 65, 26, 42, 58, 67, 21, 56.

Második húzás: 1, 54, 14, 17, 23, 87, 55, 56, 52.

Erdély-appal

Különös falú a főváros szivében

Sok érdekességgel találkozik az ember Bukarestben. Kiállitások, képtárak, muzeumok. A város szivében elterülő csodálatos Cismigiu kert, már a XVIII. században is létezett. A

Több évszázadon át a Kolozsvár tartományi Bucium Poeni helységben a képen látható „zuzdában" törték az aranyat tartalmazó ércet.

gyönyörü Közlársasági Palota, a tarka szinekben pompázó tiztizenkét sőt tizenhat emeletes uj tömbházak... ki tudná mindazt felsorolni amit az egyre fiatalódó és szépülő fővárosunkban láthatunk.

A forgalmas Kisseleff sugáruton trolibuszok, személygépkocsik, motorkerékpárok száguldanak. A főváros e gyönyörü festői részén, a Herestrău tó partján terül el a falumuzeum. E szabadtéri etnográfiai muzeum épületeinek eredeti és müvészi kiállitási módja különös vonzóerővel hat a járókelőre.

Amint a muzeum kapuján belép a látogató, ugy tünik, mintha száz kilométerre volna a zajos fővárostól, meglepi a vidék csendes hangulata, a falu sajátos légköre. Már az első pillanatban érdekesnek tünik a falu. A rendezett udvarok harmonikusan illeszkednek egymás mellé s mégis mindegyiknek meg van a maga sajátossága. Minden gazdaság hazánk különböző vidékének sajátos épitészeti stilusát viseli magán.

Barangolok a kanyargós utcákon... S amint egy-egy kapun benyitok, érzem a régmult idők leheletét, a vályogfalak és szuette gerendák között. Az 1780-ban épült havasi ház például, gazdasági melléképületeivel, amelyet Moiseni faluban épitettek, sok mindent elárul épitőinek életéről. A havasokon például olyan házakat kellett épiteni, amelyek ellent állnak az időjárás viszontagságainak, s ugyanakkor az anyagbeszerzés sem kerül nehézségbe. A ház egyetlen vasszeg nélkül épült, s még az üveggel is meglehetősen takarékoskodtak. Csupán az egyetlen lakószobán van két kis ablak. Epitőanyagnak pedig azt használták, amit az erdő nyujtott. Hatalmas tölgyek törzséből emelték a falakat, amelyek elérik a 3 méter magasságot. A lakószoba mellett van egy sötét kamra, itt tartották az élelmet, a szerszámokat. A tetőzet toronyszerü és fából, zsindelyből van.

A házak, utcákban sorakoznak egymás mellett. Az erdélyi utcán müvészien font keritéssel övezett szalmafedeles házikó. A faragott kapun tul tágas udvar. Az épület falait vesszőből és földből készitették. Az első helyiségének még menyezete sincs, a konyha felét elfoglalja a bubos kemence. A belső szobában láthatjuk az erdélyi leányok hozományát: a szebbnél szebb, kivarrott, himezett párnákat. A falakon szines virágos cseréptányérok, élénkszinü csikos szőnyegek. A ház lakói ezeket a hosszu téli estéken készitették. Mig az asszonyok a tarka szinekben pompázó párnákat varrták, himezték, szőnyegeket szőttek, addig a férfiak müvészi faragásokkal látták el a szoba butorzatát.

Tovább róttam a falu utcáit. Magas, szalmatetős házak következnek. A kazalszerü szalma-tetők, mint hatalmas kucsmák borulnak a házakra. Konstanca tartományból ide költöztették az Ostrov-i halászházat is. Innen a moldvai, majd a Cralova tartományi régi házak között járok. Földbe vájt kunyhók, az ugynevezett „bordejok" tárulnak elém. Szorgalmas nemzedékeket kényszeritett a burzsoá-földesuri rendszer erre a vakondéletre.

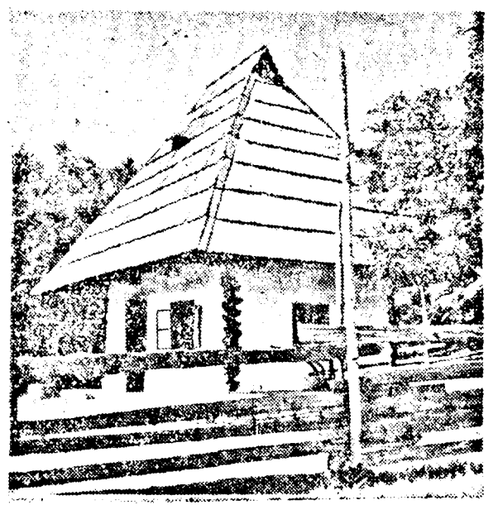

A XIX. században épült ház Rapciuni községben Bákó tartományban.

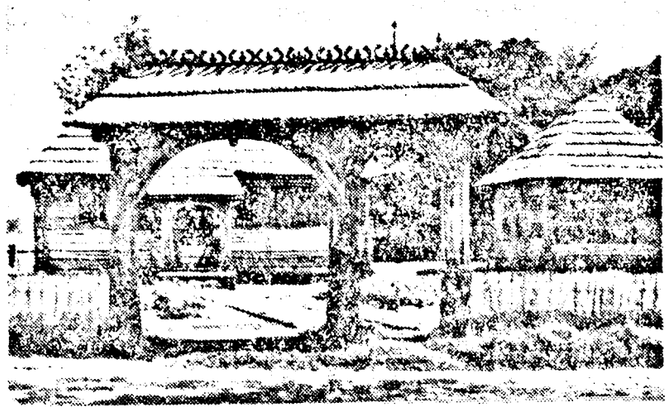

Craiova tartomány Ceauru község egyik lakóháza gazdasági melléképületeivel. 1875-ben épült.

A felbecsülhetetlen muzeális értékü épitmények világosan tükrözik a moldvai, havasalföldi, erdélyi és bánsági falvak szorgalmas népének tehetségét. A szobák sok izléssel faragott butorzata, a varrot és himzett ágynemük, szőnyegek, cserépedények, müvészi érzékről tanuskodnak.

Sokat lehetne irni erről a különös faluról. Különös, mert a látogató érzi, hogy hiányzik az élet, a szomszédok tereferélése, a gyermekek zsibongása, a döcögő szekerek nyikorgása.

Az idő késői jár. A csendes hajlékokban lassan kigyulnak a petroleum lámpák. Amikor elhagyom a falumuzeumot magam előtt látom az évszázadokon át küzködő dolgos nép multját, kimerithetetlen alkotó erejét...

Csigyár István

A tudomány és technika világából

★ A Szovjetunió keleti részén fekvő Kamcsatka félszigeten óriási széntelepeket fedeztek fel.

A tudósok megállapitásai szerint a Szovjetunió széntartalékai meghaladják a világ földalatti szénkészleteinek 50 százalékát. Számitásaik szerint husz éven belül a Szovjetunió szénkitermelése meghaladja az egymilliárd tonnát.

★ Az Antarktisz problémájával kapcsolatban a Buenos Airesben rendezett szimpozionon több tudós annak a nézetének adott kifejezést, hogy a délsarki földrész nem egységes, hanem két részből áll, amelyeket mély szakadék választ el egymástól. Csupán a több ezer méter vastag jégkéreg okozza, hogy az Antarktisz egyetlen szárazföldnek tünik.

Az életért

Ide s tova egy éve annak, hogy a vérgyüjtő központ uj helyiségbe, a poliklinika épületébe költözött. Ez az igen fontos egészségügyi intézmény tehát sokkal jobb körülmények között végzi tevékenységét. A vérgyüjtés és konzerválás minden szakaszának megfelelő külön helyiséget rendeztek be.

Itt végzi nagyfontosságu munkáját a kis közösség. Akik itt dolgoznak, lelkesen mondják, hogy nincs annál nagyobb öröm, mint látni, amikor a sápadt arcu betegbe szemlátomást visszatér az élet; amikor az arc ismét rózsaszinüvé válik és a lecsukott pillák felnyilnak. Ilyenkor ujra meggyőződnek arról, hogy nincs szebb a munkánál, a küzdelemnél — az életért.

Az orvostudomány történetében kiizdelmes az az időszak, amikor még nem állt rendelkezésre az élétmentésnek ez az eszköze. Sebesülések, balesetek, műtétek sokszor nem is sulyosságuk miatt lettek halálos kimenetelüek, hanem a nagy vérveszteség végett.

A vérátadás lehetősége először 1901-ben villant fel, amikor felfedezték a vércsoportokat. Majd 1907-ben tisztázódik a négy vércsoport létezése. Judin sebész Kijevből 1931-ben ad hirt arról, hogy sikerült a vért konzerválnia, s ezer sikeres esetet sorol fel. Ez jelentette az első lépést a közvetlen vérátadástól a tartósitott vér biztositásáig. Ez különösen a sürgősségi esetekben bir nagy jelentőséggel. Baleset alkalmával ma már nem kell olyan egyént keresni, akinek vére azonos vércsoporthoz tartozik, mert a tartósitott vérből azonnal a beteg szervezetébe juttathatják a szükséges mennyiséget.

E történeti kitérő után folytatjuk látogatásunkat ebben a központban. A koradélelőtti órákban egymásután érkeznek a különböző vállalatokból, a környező községekből az önkéntes véradók. Elsőnek Leucuța Stela fogadja őket, aki pontos és szigoru nyilvántartást vezet, hogy csakis egészséges egyének léphessék át a várószoba küszöbét. Az önkéntes véradók ellenőrzése azonban ezzel még nem ért véget, mert dr. Juhász Miklós, a központ főorvosa általános vizsgálat alá veszi a jelentkezőket. Egymás követi a vérnyomás mérés, a vérsejtszámlálás és több más, nagy figyelmet igénylő vizsgálat. Majd csak ezután kerülhet sor a tulajdonképpeni vérvételre.

Fehérköpenyben lépnek be a véradók abba a helyiségbe, ahol a véradás megtörténik. Karjukat a szomszédos, üvegfallal elhatárolt helyiségbe nyujtják át, ahonnan néhány perc mulva rubinpiros tartalmu, teljesen lezárt üveg kerül elő. Kisérője egy apró kémcső, amelyből két személy külön-külön ellenőrzi a vércsoportot. Ebben a nagy figyelmet igénylő munkában segit dr. Calefaru Alexandrinanak, a központ kiváló munkatársának az egészségügyi iskola egyik fiatal növendéke.

Dr. Juhász Miklós megnyitja előttünk a különböző hütőszekrényeket, ahol három hétig is tartósitják plusz négy fokon a gondosan ledugaszolt üvegeket.

Mig bent, a termekben folyik a munka, addig a barátságos váróteremben férfiak, nők várnak. Önkéntes véradók, akik mint a vöröskereszt szervezet tagjai időnként felkeresik ezt az intézményt. Vérükből adnak egy kevcset, hogy másoknak megmentsék az életét. Az üzemek dolgozói, a közeli és távoli községek lakósai nagy számban keresik fel ezt az intézményt, s ezért ezuton is dicséretet érdemelnek.

Reicher Éva

Cukorrépát termesztenek Szibériában

Omszki tudósok olyan cukorrépafajtát tenyésztettek ki, amely a szibériai rövid nyár folyamán is bőséges termést ad. Az idén már 200.000 hektárt vetettek be a szibériai cukorrépával.

Szibériában eredeti módszert találtak a cukorrépa feldolgozására. A cukorrépát megfagyasztják és igy tárolják, ami lényegesen leegyszerüsiti a tárolást és csökkenti a cukorveszteséget. Ugyanakkor a fagyasztásos tárolás meghosszabbitja a kampány tartamát s igy a szibériai cukorgyárak 220—240 napig dolgozhatnak évente.

A szibériai cukorgyártás nagy jövőnek néz elébe. Már a közeljövőben 11 millió mázsa cukorrépa feldolgozására alkalmas termelőkapacitásokat helyeznek üzembe.

A tengervíz sótalanítása

A gazdag nyersolajforrásairól az egész világon jól ismert Bakuban, ahol legutóbbban 60 méter magas tornyot épitve 7000 10.000 méter mélyre furtak, Makinszkij szovjet tudós olyan berendezést tervezett, amely termókémiai uton 24 óra alatt 12 millió liter tengervizet sótalanit. A tengerviz lepárlása és különféle eljárásokkal történő sótalanitása eddig is ismert volt s a nagy óceánjáró gőzösök rendszerint gondoskodnak ilyen berendezésekről.

A régi eljárások azonban költségesek és csak korlátolt mennyiségü tengervizet tudnak sótalanitani. Makinszkij uj eljárását viszont éppen az a körülmény teszi értékessé, hogy rövid idő alatt és kevés költséggel hatalmas mennyiségü tengervizet változtat édes vizzé.

A Kaukázus keleti nyulványán, a Káspi-tengerbe benyuló félszigeten már 8 hónapja müködik a Szevernaja hőerőmü, amelynek kazánjait kizárólag tengervizzel táplálják. Makinszkij módszere olyan tökéletesnek bizonyult, hogy amikor 8 havi munka után az üzem egyik kazánját ellenőrzés végett felnyitották, abban semmiféle kazánkő lerakodást nem találtak.

Ez az uj sótalanitó eljárás igen fontos és nagy jelentőségü Baku város élete, kőolajipara és fejlődése szempontjából. Bakuban ugyanis sokkal könnyebb bőséges nyersolajforrást találni, mint a legvékonyabban szivárgó édesvizü erecskét. A várost a viharos északi szelek állandóan ostromolják — erre utal egyébként a város régi, perzsa eredetü neve is: „Bad-Kube" a. m. szélroham. Ezek a szelek pedig a vizben szegény vidék homokját és porát állandóan a város felé hajtják, aminek eltakaritása sok munkát és költséget igényel.

A por- és homokfelhők elháritása csak ugy volna radikálisan megoldható, ha a homokos területeket fásitással és ültetvényekkel megkötnék. Ezt azonban az édesviz teljes hiánya eddig lehetetlenné tette. Az ivóvizzel való ellátás is csak 1917 óta biztositott, amikoris a 200 kilométer hosszu Sallarszkij vizvezetéket megépitették. Most azonban Makinszkij találmánya lehetővé fogja tenni azt, hogy nemcsak a bakui üzemek dolgozhassanak sótalanitott tengervizzel, hanem az óriási mennyiségben nyerhető édesvizet a fásitáshoz is felhasználják.

Koponyaműtét 1000 év előtt

Világviszonylatban a magyar X—XI. századbeli sirokból kerül elő a legtöbb olyan koponya, amelyen 1—1½ cm átmérőjü jelképes, illetve gyakran 10—12 cm-es valóságos lékelést végeztek. A teljes koponyalékelésnél az eltávolitott csontot megfelelő alakra formált ezüst- vagy rézlemezzel pótolták. Dr. Nemeskéri János, a Magyar Nemzeti Muzeum természettudományi muzeuma embertani tárának vezetője, Kralovánszky Alán régész és Éry Kinga tudományos munkatárs kiterjedt vizsgálatok után megállapitották, hogy az egykori „sebész" vésővel vagy késsel operált, s a páciens nem egyszer évtizedekkel is túlélte a műtétet. A teljes lékeléseket gyakran minden bizonnyal azért alkalmazták, hogy igy szüntessenek meg bizonyos állandó jellegü fejfájásokat, máskor azonban harc, vagy verekedés közben beszakitot koponyából távolitottak el szilánkot ezen az uton.

Öt évtized a zene szolgálatában

Leinbacher bácsit — akit mindannyian igy hivunk, mert szerény közvetlensége miatt nem is lehetne másként — a minap a hangversenyterem bejáratánál pillantottuk meg. Lassan, szinte észrevétlenül huzta be maga mögött a terem ajtaját. Először csak szétnézett a termen, a pódiumon elhelyezkedett zenekar tagjain, majd kisvártatva leült az utolsó sorban. Tekintetének vándorlása csakhamar megakadt a zenekar hátsó pultjain.

Az ismerős trombita-motivumot felfigyelő mosollyal fogadta s amikor az el-eltünt a mintegy 60 hangszer dallamindákkal átszőtt rengetegében, idős teste kiegyenesedett, előre dőlt, ugy figyelte a bonyolult kontrapunkt furcsán izgalmas bujódiját.

Egykori tanitványai ott ültek a kottatartók mögött s a karmester intését ügyeltek nagy buzgóan.

Az üres terem e pillanatban a megismételt dallamtöredékektől, a kellemesen hangzó tiszta trombitaszótól visszhangzik — s talán az a röpke foszlány azon az éleshangu trombitán, milyen váratlan fénnyel törhetett lelkébe ezen a zenekari próbán? Egyetlen szám alatt átalakult: a nyugdijas muzsikusból, az egykori trombitásból önfeledt zenehallgató lett. Azon a zenekari próbán, minden ütemet csillogó szemmel figyelt. Összeráncolta homlokát ha valami bicsaklás történt a dobogón és derüs belefelejtkezéssel örült a kellemesen megformált szólók, dallamok hallatán.

...A próba szünetében a zenészek közt pillantjuk meg őt. Hol is lehetne máshol ilyenkor, ha nem egykori zenésztársai között. Szikár alakja korát meghazudtoló frisseséggel mozog a muzsikálástól látszóan kifáradt fiatalabb zenészek között. S a zenészek szeretettel örömmel veszik körül az idős muzsikust.

Vége a szünetnek, folytatódik az előkészitő próba, a zenészek a teremben ujból hangolnak, mi pedig az üres emeleti páholyba vonulunk. A muzsikusok odalenn a pódiumon tovább folytatják előkészitő próbájukat, mi pedig fönn, félrevonultan egy váratlan kéréssel fordulunk Leinbacher bácsihoz. Megkérjük beszéljen pályafutásáról, idézze fel röviden „pályálya emlékezetét".

Az őszhaju muzsikus elmosolyodik.

— Sose gondoltam arra, hogy sommázni próbáljam életemet. Még kevésbé arra, hogy magamról beszéljek.

Hosszasan maga elé tekint, eltünődik, s amikor megpillantja kezünkben a noteszt s a ceruzát, láthatóan megilletődik:

— Bevallom őszintén, meghat az érdeklődés, hiszen sohasem gondoltam arra, hogy rólam valaha ujságban irjanak. Dehát, hol is kezdjem?... Zádorlakon tanultam muzsikálni. A kis község mindig hires volt fuvósairól. Kilenc éves koromban fuvós gyermekzenekarban játszottam. Nagyon jó kis együttesünk volt — kezdi szaggatottan visszaemlékezését. — Elvittek bennünket több városba hangversenyezni. Később elkerültem Zádorlakról Aradra, itt csakhamar tagja lettem a szinház s az akkori Filharmonia zenekarának. De akkoriban nagyon ritkán hangversenyeztünk, jobbára csak a szinházban s olykor a marosparti térzenei hangversenyen müködtünk közre. S a fizetés is bizony igen szükös volt. Nehéz volt a megélhetés akkortájt a magunkfajta zenészeknek. De hagyjuk a szomoru multat, inkább térjek át e helyett életem boldog szakaszára, folytatja az őszhaju bácsi s tekintete a pódium felé, a zenekar felé fordul.

— Legszivesebben arra az időre emlékszem vissza, amikor a felszabadulás után néhány esztendőre 1948-ban megalakult Aradon az Állami Filharmónia. Kimondhatatlan öröm töltött el akkoriban mindnyájunkat. Tagjai lehettünk egy állami támogatásban részesülő állandó szimfonikus zenekarnak... A filharmónia megalapitása óta tagja voltam a zenekarnak egészen az utóbbi évekig, amikoris nyugdijba vonultam.

Mennyi a nyugdija, Leinbacher bácsi? — kérdjük.

— 861 lej — válaszolja büszkén. Nyugodt, gondtalan az életem. Államunk nagy gondot fordit a nyugodt öregkor biztositására. Régen ilyesmiről álmodni se lehetett.

Az idős muzsikus, az egykori zenész és pedagógus a jólképzett fiatal trombitások egész sorát nevelte. Hová kerültek egykori tanitványai? — kérdezzük.

— Egyrészük itt maradt Aradon, a többiek Temesvárra s más városokba kerültek. Az egyik tanitványom, Iosif Conta jelenleg a bukaresti Rádió és Televizió szimfonikus zenekarának első karnagya. Trombitásból karnagy lett.

...Közben a pódiumon az előkészitő próbának vége. Időnk is lejárt, elbucsuzunk Leinbacher bácsitól, az őszhaju trombitástól. De csak rövid időre, mert a hét végén megint találkozunk. Mert ő most sem hiányzik a hétvégi hangversenyekről.

Nagyhalmágyi József

Amint látjuk a képen: két kéménysepő szemléli az utcán az ujonnan épülő háztömböt. Eláruljuk, hogy a Dragalina utcában láttuk őket.

Az emeletet huzzák fel a kőmüvesek, de kémény még sehol. Hát akkor miért állt meg a két kéménysepő; hiszen itt még nem kell kéményt sepernil

Még nem... és ez az, amiért megáltak, mert egyikük tréfásan megjegyezte:

— Odanézz szaki, nemsokára itt is kell már seperni.

Elmosolyodtak az elmés mondaton és néhány pillanatig nézték a pirostéglás falakat.

Vajon arra gondoltak, hogy több lesz a munkájuk?

Aligha.

Inkább arra, hogy lám-lám szépen épül a mi marosmenti városunk. Az öreg, évszázados házak mellett modern, uj épületek emelkednek s igy lesz egyre fiatalabb az öreg Arad.

(Kelen Ferenc felvétele)

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4. szám. Telefon: Szerkesztőség: 30-87, 16-92, 35-69. Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 30-93, 20-77. Tip. IOIL Arad.